

Viimeiset virtapaikat säilytettävä – tapaus Kemijoen Sierilän voimalaitos

Päivi Lundvall, toiminnanjohtaja

Suomen luonnonsuojeluliitto

Missä ollaan?

Mikä Sierilän voimalaitos?

- Kemijoki Oy:n vesivoimalaitoshanke, joka on sotien jälkeisistä ajoista kuulunut yhtiön suunnitelmiin
- Koko 44 MW
- Patoaltaan pituus n. 30 km
- Padotuskorkeus n. 8 m
- Padon alapuolinen veden korkeuden vaihtelu jopa 80 cm/vrk
- KHO:n päätös 2017, YVA alkoi 1996
- Kemijoen viimeinen luonnontilainen suojelualueisiin kuulumaton alue
- Vaikutusaluetta sekä suunnitellun padon ylä- että alapuolella

Merkittävät luontoarvot

- Lähes luonnontilainen, suojelematon jokiosuus
- Uhanalaisia luontotyyppejä: hehtaareittain luonnontilaisia hiekkarantoja ja niittyjä. Lisäksi korkeita hiekkatörmä, vanhoja tulvametsiä ja karikoita.
- Uhanalaisia direktiivilajeja vähintään 6: laaksoarho, lapinleinikki, kirjojokikorento, saukko, korpohohtosammal, jokihelmisimpukka
- Lisäksi rauhoitettuja lajeja vähintään 13, mm. tataarikohokki, pohjannoidanlukko ja rantakiitäjäinen.
- Hankkeella on toistaiseksi kaksi luonnonsuojelulain edellyttämää poikkeuslupaa.

Paikallinen hyvinvointi

- Useita hyvin voivia karjatiloja (laidunniittyjä, heinäpeltoja). Neljän maatilalla osalta alle jää merkittäviä alueita ja/tai rakennuksia
- Kalastusmatkailun majoitus- ja ohjelmapalveluita
- Porotalous, laidunalueita
- Useita asuin- ja lomarakennuksia
- Parhaat perhokalastusalueet Rovaniemen seudulla

Pohjavedet

- Rovaniemen itäosassa kulkee huomattava harjujakso Kemijokea seuraten Auttiin ja Korouomaan.
- Harjut ovat sulamisvesivirran puhtaaksi pesemää hiekkaa, hietaa, soraa tai kiviä.
- Harjujen merkittävyyttä lisää runsaat pohjavesivarastot.
- Voimalaitoksen vedensäännöstely lisää pohjaveden nousua säännöstelykorkeuteen asti aiheuttaen routimista ja eroosiota (vahinkoja kaivoille ja rakennuksille)
- Rakentamisen tiedetään vahingoittavan myös Syväkankaan harjijensuojelukohdetta.

Kuva: Jaakko Posti

Virtaveden vapaus

- Elinvoimainen harjuskanta
- Vaellussiikakanta
- Taimenkanta
- Lohelle sopivia lisääntymisalueita
- Osa Kemijoen alajuoksun patojen yli siirretyistä lohista matkaa alueelle
- Pääuomassa tuore jokihelmisimpukkalöytö
- Jokihelmisimpukoiden osalta alue muutoin inventoimatta

Kalatalousvelvoitteet ja kalatiet

- Lapin ELY on esittänyt AVI:lle Kemijoki Oy kalatalousvelvoitteiden päivittämistä, siten että kaikkiin Rovaniemen alapuolisiin voimalaitoksiin tulee rakentaa kalatiet.
- Kemijoki Oy on ilmoittanut vastustavansa esitystä ”viimeiseen asti taloudellisista syistä”.
- Kemijoki Oy:llä on silti varaa rakentaa uusi voimalaitos.

Vesipuitedirektiivin noudattaminen

Direktiiviin tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä niin, ettei niiden tila heikkene.

- Luonnonkalatuotannon ylläpito ja elvyttäminen
- Luonnonmukaisten kalateiden rakentaminen
- Riittävän virtaaman turvaaminen kalateihin ja säännöstelyn haittojen vähentäminen
- Pidättäytyminen uusien vaellusesteiden rakentamisesta
- Voimayhtiön vastuullinen toiminta ja sitoutuminen hyvän tilan saavuttamiseen
- Kuluttajien tietoisuus ja valinnat

► <https://www.facebook.com/Alleco/videos/1461354123940655/>

► <https://www.facebook.com/kemijoki.pikefishing/videos/130055780898537/>